

MAŁOPOLSKIE OBSERWATORIUM GOSPODARKI

Departament
Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski
Województwa Małopolskiego

Barometr społeczno - gospodarczy Małopolski Badanie koniunktury na rynku turystycznym w Małopolsce IV kwartał 2011 roku

Streszczenie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Raport powstał w ramach projektu Małopolskie Obserwatorium Gospodarki.

Publikację przygotował:

PBS Spółka z o.o.

**Małopolskie Obserwatorium Gospodarki
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Polityki Regionalnej**

ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków
Adres do korespondencji:
30-552 Kraków, ul. Wielicka 72
(012) 63 03 368, (012) 63 03 558
e-mail: gospodarka@umwm.pl
www.gospodarka.obserwatoria.malopolska.pl

Copyright © Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012.

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane z podaniem źródła.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.**

Streszczenie

Koniunktura gospodarcza w małopolskiej turystyce

Małopolskie Obserwatorium Gospodarki od II kwartału 2011 realizuje badanie koniunktury¹ gospodarczej na rynku turystycznym w Małopolsce w sektorach: hotelarskim, gastronomicznym oraz wśród podmiotów prowadzących działalność związaną z usługami turystycznymi².

Badanie jest realizowane kwartalnie na próbie 200 małopolskich przedsiębiorstw; uzyskane wyniki z województwa małopolskiego prezentowane są na tle tendencji ogólnokrajowych, które to dane opracowuje Główny Urząd Statystyczny.

Przy interpretacji uzyskanych sald koniunktury³ stosuje się następującą wykładnię:

- do 10%: zjawisko bez zmian;
- 11-25%: minimalna, niewielka, umiarkowana zmiana (wzrost / spadek);
- 26-50%: wyraźna zmiana (wzrost / spadek);
- 51-75%: istotna, duża, znaczna zmiana (wzrost / spadek);
- 76-90%: silna zmiana (wzrost / spadek);
- ponad 90%: bardzo silna zmiana (wzrost / spadek).

Badanie jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Pełen tekst raportu dostępny na stronie <http://www.gospodarka.obserwatoria.malopolska.pl/>

¹ Badanie jest realizowane *metodą testu koniunktury*, która polega na zebraniu opinii przedsiębiorców odnośnie ich sytuacji. Kwestionariusz podzielony jest na dwie części, w pierwszej zostaje poddana ocenie aktualna sytuacja gospodarcza podmiotu (pytania diagnostyczne), w drugiej respondenci prognozują kondycję ich podmiotu na najbliższy kwartał (pytania prognostyczne). Pytania dotyczą m.in. takich obszarów jak: ogólna sytuacja jednostki, popyt na usługi / produkty, poziom zatrudnienia, bariery działalności podmiotu, ceny usług / produktów, sytuacja finansowa podmiotu, nakłady inwestycyjne, moce produkcyjne oraz zagwarantowany okres działalności.

² Według PKD 2007: Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi: Dział 055 (w raporcie określane jako "hotelarstwo / ośrodki wypoczynkowe"), Dział 056 (w raporcie określane jako "gastronomia") oraz Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca: Dział 079 – Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane (w raporcie określane jako "działalność organizatorów turystyki").

³ Prosty wskaźnik koniunktury (lustro koniunktury / saldo koniunktury) dla danego pytania jest zazwyczaj wyliczany jako różnica między procentowym udziałem odpowiedzi pozytywnych oraz procentowym udziałem odpowiedzi negatywnych.

IV kwartał 2011 w małopolskiej turystyce

- Zdecydowana większość badanych firm (87,1% wskazań) oceniała swoją ogólną sytuację gospodarczą w IV kwartale jako zadowalającą, a jedynie 2,4% jako złą, co sugeruje brak zmian koniunktury także na tle adekwatnych danych dla Polski. Badane w Małopolsce przedsiębiorstwa z obszaru usług związanych z zakwaterowaniem i gastronomią nie odnotowały zmian w koniunkturze (+7,2%). Podobnie firmy działające jako organizatorzy turystyczni nie zanotowały wyraźnego wzrostu koniunktury w porównaniu do danych GUS (wskaźnik koniunktury w Małopolsce +10%, a w Polsce -22,2%).
- W małopolskich przedsiębiorstwach ogółem bieżący popyt nie uległ zmianie (wskaźnik koniunktury -4,3%), przy czym w przypadku firm świadczących usługi związane z zakwaterowaniem oraz gastronomią, jak również w przypadku organizatorów turystyki, nie odnotowano zmian w koniunkturze pod kątem bieżącego popytu (odpowiednio po -4,3%). Tymczasem dane dla reszty kraju sugerowały minimalny spadek koniunktury w obu sektorach (odpowiednio -23,8% i -13,3%).
- W przypadku sprzedaży zaobserwowano tendencję zwyżkową (+34,3%). Porównując dane dla badanych przedsiębiorstw z Małopolski z danymi dla firm w Polsce zaobserwować można, że w zakresie zakwaterowania oraz usług gastronomicznych badane przedsiębiorstwa z Małopolski odnotowały wyraźny wzrost salda koniunktury (+32,4%). Podobnie organizatorzy turystyki z województwa małopolskiego zanotowali wyraźny wzrost koniunktury pod kątem sprzedaży (+38,6%). Jednocześnie dane dla pozostałej części kraju w tym zakresie w obydwu przypadkach charakteryzują się tendencjami spadkowymi (odpowiednio -28,7% i -13,3%).
- Małopolskie firmy świadczące usługi gastronomiczne oraz zakwaterowania zaakcentowały spadek cen. W przypadku organizatorów turystyki ceny kształtowały się na jednakowym, ustabilizowanym poziomie. Jednocześnie, w firmach działających na terenie całej Polski nie zanotowano zmian cen (niezależnie od sekcji PKD).
- Generalnie sytuacja finansowa małopolskich przedsiębiorstw z branży turystycznej w IV kwartale minimalnie polepszyła się: wskaźnik wyniósł +11,5%. Sytuacja finansowa firm świadczących usługi gastronomiczne oraz związane z zakwaterowaniem na tle tendencji ogólnokrajowych również pozostała bez zmian (+7,2%), niemniej sytuacja finansowa firm zajmujących się organizacją turystyki minimalnie się poprawiła i wskaźnik koniunktury osiągnął wartość +20%. W skali kraju zanotowano umiarkowane, ujemne zmiany w tym zakresie.
- Opóźnienia płatności w badanych firmach z Małopolski uległy wyraźnemu zwiększeniu (wskaźnik koniunktury na poziomie +29,7%). Przedsiębiorcy związani z zakwaterowaniem i gastronomią zanotowali wyraźny wzrost wskaźnika koniunktury (+36,7%), natomiast organizatorzy turystyki zarejestrowali jego minimalny wzrost (+15,7%). Przedsiębiorstwa z Sekcji I PKD zgodnie z danymi GUS zarejestrowały minimalny spadek koniunktury

w zakresie opóźnienia płatności (-19,7%), podczas gdy w przypadku przedsiębiorców w Sekcji N nie obserwuje się zmian w zakresie salda koniunktury (-10,2%).

- Małopolskie firmy wykorzystywały w IV kwartale średnio 68% swoich maksymalnych mocy produkcyjnych (tj. pracowników, wyposażenia, środków transportu, powierzchni).
- Zatrudnienie w małopolskich firmach generalnie pozostało na tym samym poziomie.
- Zdecydowana większość badanych podmiotów nie odnotowała zwiększenia zainteresowania ich jednostką w kontekście zbliżających się Mistrzostw Europy w piłce nożnej. Badani zarejestrowali również minimalny spadek koniunktury w zakresie zainteresowania ich jednostką w okresie świąt Bożego Narodzenia i Sylwestra (-23%). W odniesieniu do obecnego sezonu zimowego badane przedsiębiorstwa zaobserwowały natomiast wyraźny spadek zainteresowania swoją jednostką (-31,6%). Nie zmieniło się zainteresowanie usługami badanych podmiotów wśród klientów przebywających na terenie Małopolski w celach religijnych i w celach biznesowych.

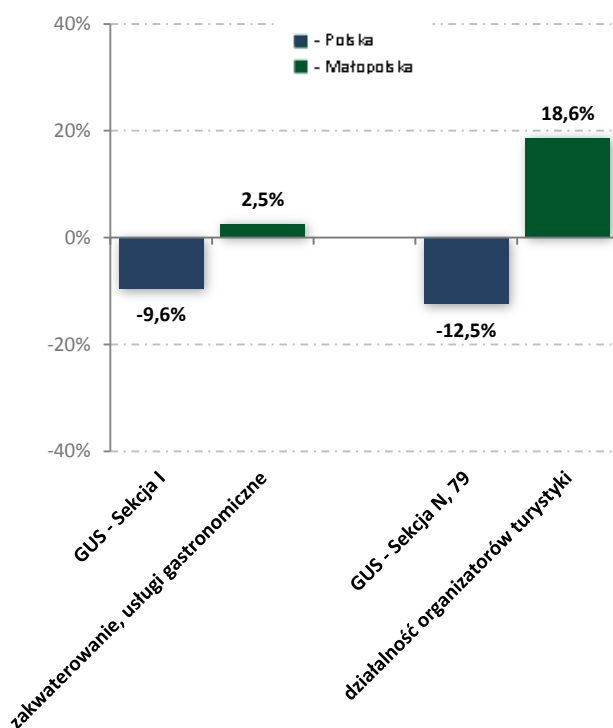
Prognoza sytuacji gospodarczej w małopolskiej turystyce na I kwartał 2012

- W przypadku badanych przedsiębiorstw z Małopolski w I kwartale 2012 poziom cen powinien wzrosnąć (dane dla usługodawców związanych z zakwaterowaniem oraz gastronomią +17,3%). Wyraźną zmianę koniunktury o pozytywnym charakterze prognozowali przedsiębiorcy zajmujący się organizacją turystyki (+34,3%). Natomiast w skali kraju ceny usługodawców związanych z zakwaterowaniem i wyżywieniem powinny pozostać na zbliżonym poziomie, zaś ceny organizatorów turystyki powinny minimalnie wzrosnąć.
- W firmach świadczących usługi gastronomiczne lub związanych z zakwaterowaniem nie jest przewidywany wzrost zatrudnienia zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju. Dane ogólnopolskie pokrywają się w przypadku zmian w zatrudnieniu z danymi dla Małopolski.
- Małopolskie firmy świadczące usługi gastronomiczne i zakwaterowania, a także małopolscy organizatorzy turystyki, podobnie jak firmy z Polski, przewidują w I kwartale 2012 wzrost nakładów inwestycyjnych. Badane podmioty różnicują się jedynie na poziomie siły koniunktury. W przypadku małopolskich przedsiębiorców są to wyraźne zmiany, natomiast w przypadku firm o analogicznym profilu w skali kraju są to zmiany niewielkie.
- Dla prawie wszystkich badanych firm w I kwartale 2012 źródłem finansowania będą środki własne (95,7%). Wynik ten jest zbliżony w obydwu badanych sekcjach PKD, jest on także zbliżony z prognozami ogólnopolskimi. Drugim najczęściej wykorzystywanym źródłem finansowania będzie kredyt bankowy, z którego w I kwartale 2012 skorzysta 10% badanych przedsiębiorstw.
- Badane przedsiębiorstwa przewidują w minimalnym stopniu zwiększenie zainteresowania ich jednostką w kontekście zbliżających się Mistrzostw Europy w piłce nożnej (+20,3%).

Nie prognozują natomiast znaczących zmian na poziomie koniunktury w odniesieniu do najbliższych ferii zimowych w porównaniu z rokiem ubiegłym, jak również w odniesieniu do grup lub osób przebywających na terenie Małopolski w celach religijnych. Jednocześnie przewidują minimalny wzrost zainteresowania ich jednostką w grupie klientów przebywających na terenie województwa małopolskiego w celach biznesowych (+11,5%).

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury – IV kwartał 2011

Wykres 1. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury IV kwartał 2011. Wyniki dla Małopolski na tle tendencji ogólnokrajowych

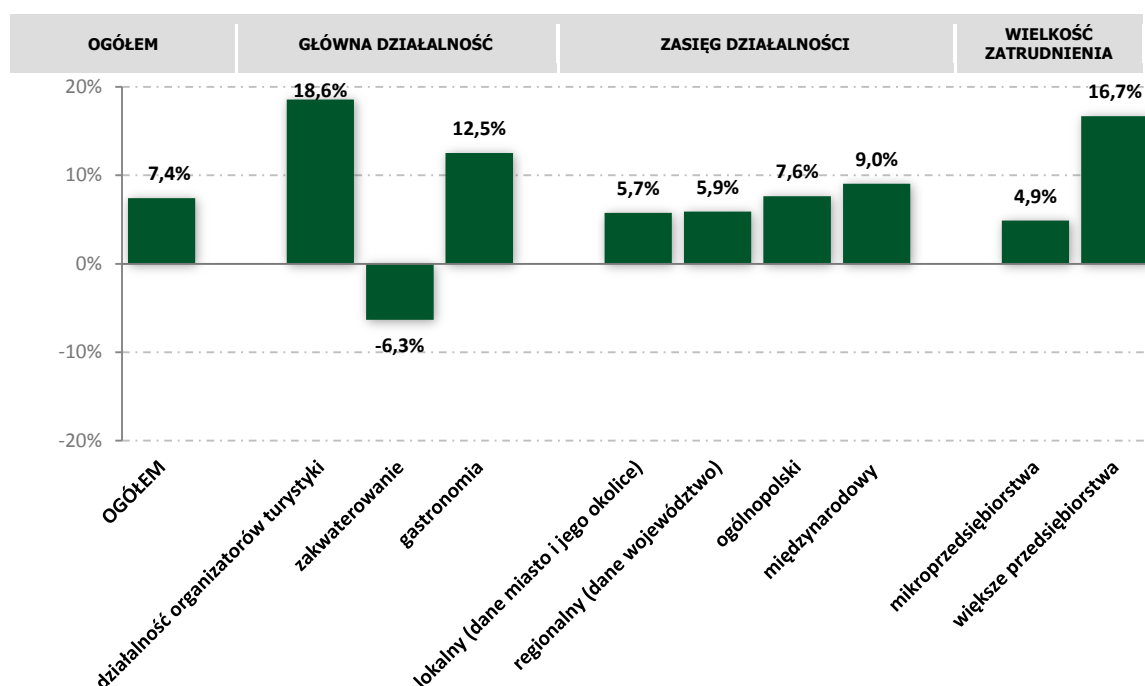

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury⁴ dla badanych przedsiębiorstw z sektora turystycznego w Małopolsce w IV kwartale jest dodatni: osiągnął wartość +7,4% i wskazuje na brak zmian koniunktury. Dla Sekcji I PKD w skali ogólnopolskiej nie zostały zaobserwowane zmiany koniunktury, podobnie jak w badanych firmach w Małopolsce w przypadku usług związanych z zakwaterowaniem i gastronomią. Natomiast przedsiębiorstwa z Sekcji N zanotowały minimalny spadek koniunktury. Odwrotną sytuację obserwuje się w przypadku danych dla organizatorów turystyki z województwa małopolskiego, gdzie koniunktura kształtuje się na minimalnym, dodatnim poziomie (+18,6%).

⁴ Podstawowy syntetyczny wskaźnik koniunktury to wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury; jego składowe to dwa wskaźniki proste, zawierające informacje o bieżącej i przewidywanej ogólnej kondycji gospodarczej badanych przedsiębiorstw.

Wykres 2. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w małopolskich przedsiębiorstwach IV kwartał 2011

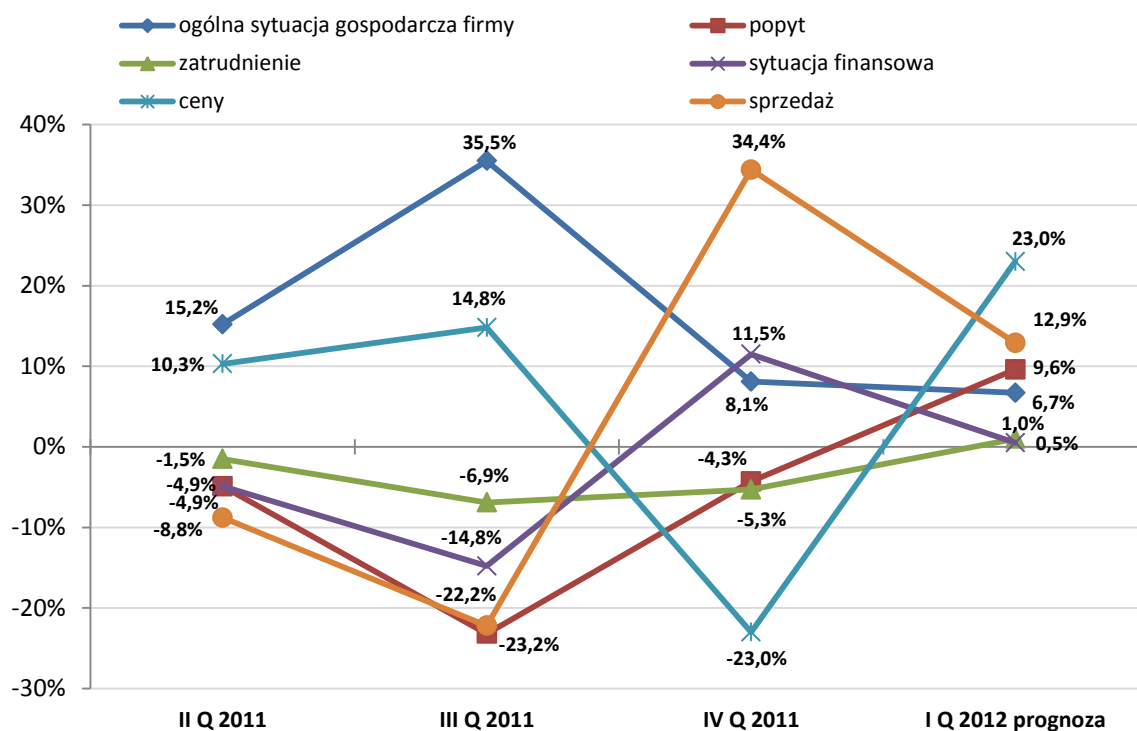
Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury był w większości przypadków dodatni niezależnie od wyodrębnionych w badaniu warstw. Relatywnie największą pozytywną zmianę odnotowali organizatorzy turystyki i więksi przedsiębiorcy.

Zestawienie wskaźników (od II kwartału 2011)

Ogólna sytuacja gospodarcza badanych firm w II kwartale 2011 poprawiała się umiarkowanie (wskaźnik koniunktury wyniósł +15,2%). W III kwartale nastąpił wzrost koniunktury; odpowiedzi przedstawicieli badanych podmiotów gospodarczych wskazywały na wyraźną poprawę ogólnej sytuacji gospodarczej (+35,5%). W IV kwartale badani przedsiębiorcy z Małopolski nie zanotowali zmian w koniunkturze (+8,1%) i przewidują, że sytuacja taka utrzyma się w kolejnym kwartale (+6,7%).

Porównanie sytuacji w II kwartale, III kwartale, a także w IV kwartale oraz prognozy na I kwartał 2012 sugerują stopniowy wzrost wskaźnika koniunktury, który ostatecznie ukształtował się na stabilnym poziomie w przypadku takich obszarów jak popyt czy sprzedaż. Przekrój przez dane z kolejnych kwartałów sugeruje, że zatrudnienie kształtuje się niezmiennie na stabilnym poziomie (brak zmian koniunktury). Dość szybkie przemiany koniunktury zaobserwować można na przykładzie cen, które do III kwartału rosły, w IV kwartale minimalnie spadły, natomiast zgodnie z prognozami w I kwartale 2012 powinny umiarkowanie wzrosnąć.

Wykres 3. Porównanie wskaźników koniunktury dla II, III i IV kwartału 2011 oraz prognozy na I kwartał 2012

WYDAWCA:
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
UL. BASZTOWA 22, 31-156 KRAKÓW

ADRES DO KORESPONDENCJI;
UL. RACŁAWICKA 56, 30-017 KRAKÓW
www.gospodarka.obserwatoria.malopolska.pl

PUBLIKACJA DYSTRYBUOWANA NIEODPŁATNIE

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego